

Aktuelle saker - Island mai 2011

Det finns inte mycket nytt att berätta från Island avseende skolans värld. Den ekonomiska krisen påverkar de allra flesta kommuner, som har reagerat med nedskärningar inom skolområdet. Bland specialpedagoger finns stor oro avseende elever med särskilda behov, där följande förväntas inträffa:

- antal elever per lärare kommer att öka
- det kommer att annonseras efter assistenter och inte specialpedagoger

Isländska lärare står framme för uppsägningar och arbetslöshet vilket är en helt ny situation för oss. En konsekvens av detta blir dock att det blir lättare att bemanna grundskolorna fullt ut med behörig personal.

De senaste månaderna har en debatt om särskolor pågått på Island. Antalet särskolor har minskat den senaste tiden och antagningskriterierna har skärpts, vilket innebär att enbart elever med allvarliga handikapp har möjlighet till skolgång i en särskola. Bland föräldrar och lärare finns oro gällande denna utveckling. Man fruktar att det i realiteten inte kommer att finnas möjlighet att välja särskolealternativ och att de alternativ som kommer att finnas i allmänna skolor inte kommer att svara mot de behov som elever med omfattande behov av specialundervisning kräver.

Aktuelle emner – Danmark

NFSP-møde i Island, maj 2011

- Danmark fik i april ny undervisningsminister, da Tine Nedergaard valgte at trække sig i forbindelse med en regeringsrokade. Den nye minister er en af partiet Venstres stærke, ideologiske profiler og har aldrig tidligere beskæftiget sig med undervisning og uddannelse.
- Aktuelt er kommunerne meget fokuseret på at spare penge på specialundervisning gennem øget inklusion. En ny opgørelse viser, at 40 % af landets specialskoler oplever, at der er elever, der skal føres tilbage til normalundervisningen fra næste skoleår.
- Danmarks Lærerforening har udarbejdet en række anbefalinger til de lokale kredse, om hvad man kan tage fat på i de lokale drøftelser om øget inklusion. Danmarks Lærerforenings hovedsynspunkt er, at øget inklusion skal ses som fremadrettet. De elever, der allerede er segregeret til specialskole mm er det fordi, der er taget stilling til, at de har behov for det.

Fremadrettet skal de almindelige skoler blive bedre til at sikre inkluderende støtteforanstaltninger og til at skabe bedre muligheder for elever med særlige behov, herunder relevant uddannede lærere – både i specialpædagogik og i inklusion. Det sidste eksisterer der endnu ikke en særlig uddannelse om.

Danmarks Lærerforening forsøger at etablere en høring lige efter sommerferien med deltagelse af politikere fra alle partier og fra kommunerne. Målet er at præsentere ideerne i vores udspil om øget inklusion.

- Kommunernes økonomi er fortsat meget dårlig og Danmark er ved at indstille sig på, at der vil være ingen eller ligefrem negativ vækst i den offentlige sektor i de næste mange år (mindst frem til 2020).

Derfor fortsætter kommunerne med at afskedige lærere, nedlægge lærerstillinger og skoler som led i besparelser. Formanden for Danmarks Lærerforenings organisationsudvalg har i begyndelsen af maj opgjort at der siden 1. januar 2010 er sket 1900 stillingsnedlæggelser. Kommunerne har allerede nu planer om at yderligere 675 lærer skal afskediges og det forventes at tallet vokser frem til sommerferien med op til ca. 300 flere afskedigelser. I alt regner vi med, at der forsvinder 3000 lærerstillinger (ud af ca. 60000) i 2010 og 2011 tilsammen. Hertil kommer at der i år kommer 2000 nyuddannede lærere ud på arbejdsmarkedet uden mulighed for job plus at der allerede er 400 der blev uddannede sidste år, der stadig er uden job.

Leif, d. 10. maj 2011

Aktuellt från Finland

maj 2011

Tjänste- och arbetskollektivavtalen

Under fjolåret permitterades undervisningspersonal i 15 kommuner. I år har ännu inga permitteringar genomförts.

Utbildningspolitisk dragkamp inför riksdagsvalet

Riksdagsvalet i april föranledde politisk dragkamp om utbildningspolitiken. Man lyckades helt förhindra en delreform av den gamla dagvårdslagen. Dagvårdslagen ändrades bara till den del att kommunen får ordna dagvård också åt andra än kommuninvånare. Reformen av timfördelningen inom den grundläggande utbildningen förverkligades inte heller. Det gavs inte heller en ny och enhetlig lag om elev- och studerandevården. Enligt utredningar av undervisnings- och kulturministeriet, Utbildningsstyrelsen och regionförvaltningsverken förverkligas inte idag den elevvård som åläggs i lagen om grundläggande utbildning. Undervisningsministeriet ska på nytt ge en utredning i frågan före 1.8.2011 till justitiekanslern.

Den grundläggande utbildningen

Med hjälp av separat finansiering har man lyckats minska gruppstorlekarna med 0,36 elever/grupp från våren 2010 när den genomsnittliga gruppstorleken i årskurserna 1-6 var 19,2 elever och i klasserna 7-9 17,1 elever. I 17 procent av undervisningsgrupperna fanns över 25 elever och av dessa hade 2 procent fler än 30 elever. De flesta lärare är av den åsikten att de stora gruppstorlekarna för tillfället är ett av skolans största problem och står i konflikt med de krav som finns i den nya lagen om den grundläggande utbildningen.

Förankringen av lagförändringen och grunderna för förändringen och kompletteringen av grundskoleundervisningen har påbörjats

Den nya lagen om den grundläggande utbildningen och den grundläggande undervisningens läroplans- förändringar har trätt i kraft. I kommuner och skolor håller man på att omarbete läroplanerna. Dessa måste vara färdiga senast den 1.8.2011. Grunderna för lagen och läroplanen tolkas brokigt i de olika kommunerna. Det är därför en stor utmaning för undervisnings- och kulturministeriet, utbildningsstyrelsen och OAJ att få ut den rätta tolkningen av lagen till fältet.

Annat

OAJ föreslår för undervisningsministeriet att yrkesbeteckningen för lärare ska skyddas och att ett lärarregister ska grundas. Våren 2010 var 93 procent av lärarna inom gymnasieutbildningen, 89 procent av lärarna inom den grundläggande utbildningen och 73 procent inom yrkesutbildningen behöriga.

Man har utökat utbildningen av speciallärare vid universiteten i Helsingfors, Östra-Finland, Jyväskylä, Åbo och vid Åbo Akademi (svenskspråkigt) med hjälp av extra ministeriemedel. Denna utökning berör 1360 personer och gäller utbildning av specialbarträdgårdslärare, specialklasslärare och speciallärare.

Tack vare den utökade utbildningen har den formella behörigheten bland speciallärare ökat. År 2002 var 68,8 % av dem som skötte om specialundervisning på finska formellt behöriga och 2010 är detta tal 76,1. Bland de svenskspråkiga speciallärarna var motsvarande siffror år 2002 62,6 % och år 2010 74,8 %.